

Oljuskattafyrisingar- lóg lögð fyrri løgtingið

Beint áðrenn løgtingið fór í summarfrí mikudagin 22. desember legði Karsten Hansen, fjggjarmálaráðharri vegna landsstýrið fyrri tingið kolvetnis-kattafyrisingarlógina. Talan er um uppskot til løgtingslóg um álíking, innkrevjing, eftirlit o.a. í sambandi við skatting av inntøku av kolvetnisvirksemi

JAN MÜLLER

Henda lógin kemur í kjalarvorrinum á kolvetnis-skattalógini, sum varð samtykt nakað herfyri. Umframt hesa lógina hevur tingið eisini til viðgerðar uppskot til 1. útbjóðing og uppskot til standardloyvi.

Eftir Kolvetnis-skattalógini verður skattlagt alt virksemi á føroyskum øki, sum hevur við forkanning, leit- ing og framleiðslu av kolvetnum og av virksemi knýtt at hesum.

Eftir nevndu lóg verður vanligu skyldan til at rinda skatt til landskassan viðkað, so øll, sum á føroyskum øki (sjókið og meginlands- stóðið íroknað) hava við kolvetnisvirksemi at gera, ella virksemi, sum er knýtt at hesum virksemi, koma undir skyldu til at rinda skatt til landskassan, hóast tæy eftir verandi skattlóg- gávu ikki hava hesa skyldu.

Landsstýrismaðurin sigur í viðmerkingunum til uppskotini, at endamálið við uppskotinum er at áseta reglur um, hvussu skatt- skyldan eftir kolvetnis-skattalógini skal fyrisita. Fyrisingin av hesi skattskyldu snýr seg í høvuðsheitum um: 1. álíking, 2. hvussu og nær álíknaði skatturin skal gjaldast, 3. skylduna av geva upplýsingar, 4. eftir-

litsmøguleikan hjá skatta- valdinum, 5. hvør ábyrgist fyrri skatta- og avgjaldskrøv- um landskassans, 6. sjálv- uppgávu, 7. kærsmøguleika og rættarsókn og 8. aðrar ásetingar.

Hóast endamálið við lóg- aruppskotinum er at áseta, hvussu skattskyldan sam- bært kolvetnis-skattalógini skal umsita, so er tað korti- ni so, at vanligu reglurnar í skattalógini um fyrising av skattskylduni eisini eru galdandi fyrri skatting av kolvetnisvirksemi, um hetta lógaruppskot ikki ásetir annað. Við øðrum orðum eru vanligu reglurnar í skatt- álógávu um fyrising av skattskylduni eisini gald- andi fyrri skatt av kolvetnis- virksemi, um einki verður sagt um spurningin í hesum lógaruppskoti. Vit fara her at triva í nakað av tí, sum stendur í lógaruppskotinum.

Víst verður á at skatt- gjaldari, sum verður líkna-ður eftir hesum lógarupps- koti, verður settur í skatt av allari inntøku, sum er skattskyldug í Føroyum. Høst ein skattgjaldari inn- tøku, sum fyrri ein part er skattskyldug sambært kol- vetnis-skattalógini og fyrri ein part er skattskyldug sambært vanligu skattalóg- gávu, so skal hann setast í skatt av allari inntøku síni av Toll- og Skattaráð Fø-

oyar.

Tey, sum verða líknað eftir hesum uppskoti, verða so- statt loyvishavarar og t.d. undirarbeiðstakarar teirra og útlendingar, sum koma at arbeiða á føroyskum øki fyrri útlenskar arbeiðsge- varar.

Í viðmerkingunum til lóg- aruppskotið verður eisini greitt frá, hvørjar inntøkur, sum koma undir kolvetnis- skattalógina: fyrsta sölva av framleiðdum kolvetnum, inntøka, sum er ásett sum ein partur av framleiðdum kolvetnum ella virðinum á tí, vinningur ella tap við beinleiðis ella óbeinleiðis at lata frá sær loyvisbræv, loyvi ella rættindi til at for- kanna, leita eftir ella fram- leiða kolvetni, vinning ella tap við sölva av rakstrar- gøgnum, skipum og byg- ningum, sum bert verða nýtt í sambandi við forkanning- ar- og leitingarvirksemi og til framleiðslu av kol- vetni.

Skatturin av hesum inn- tøku er fer allur í landskass- an. Skattaprosentið er tað sama sum fyrri partafeløg - í lotuni 27% og tað ger ongan mun, um hin skattkyldugi er eitt feløg, ella talan er um eitt persónliga ríkið virki. Inntøka av hesum slagi verður gjørd upp fyrri seg, og inntøkurskatturin verður roknaður serstakt av hesi

inntøku.

Fyrimunir

Í viðmerkingunum sigur landsstýrismaðurin annars, at tað í okkara grannalond- um, sum skatta inntøkur frá kolvetnisvirksemi, verður kravt, at fyrribilskattur skal rindast av hesum inntøkum. Hetta lógaruppskotið hevur so við sær, at eingin fyr- ribilskattur verður rindaður, men at skatturin verður goldin árið eftir í trimum gjöldum. Hetta er sama skipan sum í dag er gald- andi fyrri partafeløg, sum eru skrásett í Føroyum. Talan er sostatt um reglur, sum í mun til onnur lond geva fyrimunir til tæy, sum skulu rinda skatt av inntøk- um frá kolvetnisvirksemi í Føroyum.

Sambært lógaruppskoti- num skulu løntakarar, sum koma inn á føroyskt øki at arbeiða fyrri útlenskar ar- beiðsgevarar, rinda ein end- aligan bruttoskatt eftir regl- unum, sum eru ásettir í kol- vetnis-skattalógini og skulu ikki lata inn sjálvuppgávu. Bruttoskatturin er sambært nevndu uppskoti ásettur til at vera 35% av bruttoinn- tøku.

Skotið verður annars upp, at avvarðandi loyvishavari kemur at ábyrgist fyrri ó- goldin skattakrøv, sum ar- beiðstakari hansara ella

Karsten Hansen, fjggjarmálaráðharri

undirarbeiðstakari arbeiðs- takarans skylda landskass- anum. Hetta hevur við sær, at loyvishavari kann verða kravdur eftir teimum skatt- um, sum ikki verða goldnir. Annars verður skotið upp, at loyvishavari ókravdur skal hava skyldu mótvægis skattavaldinum at savna saman og lata inn allar neyðugar upplýsingar frá teimum, sum vinna inn- tøkur sambært hesum loyvi.

Skotið verður somuleiðis upp, at loyvishavari til fuln- ar ábyrgist fyrri ógoldnar skattir, avgjöld og falanar rentur, sum arbeiðstakari hansara ella undirarbeiðs- takari arbeiðstakarans og undirarbeiðstakari í øllum seinni liðum skyldar lands- kassanum.

Grundgevingin fyrri hes- um er, at eyðkenni fyrri hesa vinnu eru lutfallsliga stór figgjartilg hugamál, har fyrirøkjur velja at loysa ar- beiðsuppgávur í samtøkum, sum serliga tá tað snýr seg

um kolvetnisframleiðslu, eru uppbygd í stórar og tor- greiddar stigskipanir.

Í tann mun at skattgjaldari ikki rindar fyrri krøv bein- anvegin og er rýmdur av føroyskum øki, hvílið gjald- skyldan á loyvishavaranum.

Landsstýrið sigur víðari í viðmerkingunum til tær ser- ligu skyldur, sum verða á- lagdar loyvishavara, at tær eru ein beinleiðis avleiðing av royndunum, sum út- lenskar fyrisingar hava gjørt. Royndir í øðrum londum vísa t.d. at umleið 20% av undirarbeiðstakar- unum sleppa sær avstað aft- ur uttan at gera sína skyldu. Tí verður mett, at skilabest er at leggja ábyrgdina fyrri gjaldning av móguligum eftir- stöðum á loyvishavaran. Hugsast kann, at tað verður sera trupult at fyrisita eina innkrevjingarskipan, sum skal krevja ógoldin gjöld inn frá virkjum, sum eru heimahoyrandi í fjarskotn- um londum.

Størri manning til at umsita oljuskattamálini

Skal føroysk arbeiðsmegi nýtast í komandi fyrising av kolvetnis-skattaskipanini, er neyðugt at hugsa um at menna kunnleikan hjá verandi starvsfólkum, eitt nú við eftirútbúgving ella upplæring hjá ella av kolvetnis-skattafyrising- um í okkara grannalondum. Verður kolvetni funnið, verður mett, at tørvurin á starvsfólki verður munandi størri, og verður kostnaðurin tá eisini munandi hægri stendur í viðmerkingunum til kolvetnis-skattafyrisingarlógina, sum varð lögð fyrri tingið fyrri júl

JAN MÜLLER

Enn eru eingi loyvi givin til at forkanna, leita eftir ella framleiða kolvetni, men verða loyvi givin í næstu framtíð, er neyðugt at hyggja eftir tørvinum og førleikanum hjá verandi manning hjá Toll- og Skatt- stovuni stendur m.a. í við- merkingunum til uppskotið til kolvetnis-skattafyrising- arlógina.

Víst verður á, at skal fø- oysk arbeiðsmegi nýtast í

komandi fyrising av kol- vetnis-skattaskipanini, er neyðugt at hugsa um at menna kunnleikan hjá ver- andi starvsfólkum, eitt nú við eftirútbúgving ella upplæring hjá ella av kolvet- nis-skattafyrisingum í okk- ara grannalondum.

Víðari stendur, at hóast skattafyrisingin er mann- að við dugnaligum og á- grytnum starvsfólki, er neyðugt at ásanna, at ov fá hava tann førleika, sum krevst fyrri at viðgera rokn-

skapir og viðurskifti hjá al- tjóða fyrirøkum. Nevnst kann, at í grannalondum okkara eru hesi stórv- mannað við fólk, sum hava kandidatprógva frá hægri lærustovni og roynd- um skattagransskoðarum við góðum málsligum før- leika.

Landsstýrið sigur víðari í viðmerkingunum, at il er at meta um, hvør tørvurin verður her í Føroyum. Tað veldst um nær og hvussu stórt virksemið verður á

føroyska økinum. Ætlanin er tí at kanna tørvin, so- leiðis at tann fyrising, sum tørvur verður á, lagar seg til tað virksemi, sum kann væntast. Hugsast kann, at fleiri skip koma inn á økið at skjóta seismik, og umboð á teimum eru bæði feløg, sum taka sær av teimum ymisku uppgáv- unum, og persónar, sum gera tað vanligu arbeiðið fyrri hesi feløg. Tá Føroyar nú hava rættin til at skatta hetta virksemið hjá loyvis-

havara og móguligum ar- beiðstakara og undirar- beiðstakara umframt lønir- nar til manningina umboð, er neyðugt at leggja soleið- is til rættis, at fyrisingin kann taka ímóti hesi uppgávu.

Landsstýrið heldur tí, at verður farið undir leiting- arvirksemið, verður neyð- ugt at taka onnur stig, tí tað verður tørvur á at taka í móti skattgjaldarum, sum eru vanir at arbeiða í al- tjóða høpi við serfrøðing-

um á øllum økjum.

Mett verður tí, at í byr- jingini verður neyðugt at seta fólk av til at taka sær av fyrisingini av kolvetnis- skattalógini og kolvetnis- skattafyrisingarlógini um- framt, at tær edv-skráir, sum tørvur er á, verða gjørdar so hvørt. Verður kolvetni funnið, verður mett, at tørvurin á starvs- fólki verður munandi størri, og verður kostnað- urin tá eisini munandi hægri.